

Az MRH Series Practica sorozatról

A középkori és a kora újkori Európa talán legmeghatározóbb közösségi tapasztalata volt a liturgia. Megszabta mind a klérus, mind a világiak idejének ritmusát, szöveg-, dallam- és gesztuskészlete pedig biztosította a közös műveltséget, amelyet az írástudó réteg már gyermekként megszerzett és utóbb közvetített a képzetlenebbek felé.

Ez a szövegekben, dallamokban és ceremóniákban gazdag jelenség azonban az általánosságokon túl nehezen hozzáférhető a ma emberének, részint mert kiadatlan, részint mert csak a forráskiadások alapján nem állítható helyre az egykori tényleges gyakorlat. Sorozatunk a szigorúan tudományos forráskutatás talaján áll, de azt a célt szolgálja, hogy könnyen kezelhető, áttekinthető formában jelenítse meg a középkori magyar liturgikus könyveket, illetve lehetővé tegye használatukat a tudományos kutatás, az oktatás, a művészi megszólaltatás vagy akár az egyházi alkalmazás szintjén.

Tudományos tapasztalat, hogy az írott forrásokból merített, szükségképpen részleges adatok csak az élethelyzet ismeretében állnak össze értelmes egésszé. Számos szakmai kérdés csak akkor vetődik egyáltalán föl, ha a kutató mintegy kipróbálja a forrást, és az így fölmerülő problémák kikényszerítik nem eldöntött vagy lappangó kérdések megválaszolását. E tekintetben a gyakorlati, ismeretterjesztő kiadvány nemcsak bemutatása a mögötte álló forráskutatásnak, hanem termékenyítően hat vissza rá. Ami pedig az oktatást illeti, a gyakorlati kiadások ismeretében a diák könnyebben és megbízhatóbban értelmezi majd a forrásokat vagy kritikai kiadásait.

Magyarországon a gregorián ének művelésének komoly és nemzetközileg elismert hagyománya van. E hagyomány az egyesek jelentős művészi képességein kívül a néprajzi-népzenei tapasztalatra épül, amely fölhívja a figyelmet szöveg és ének viszonyára, autentikus előadásmódjára, beágyazottságára a szokásrendbe. A szertartási szöveg és a gregorián ének értelmező közege a liturgia mint szokásrend, és a magyar kutatás éppen annak köszönheti kiemelkedő helyzetét, hogy a szövegeket és dallamokat mindig ebben az összefüggésben vizsgálta.

Történelmi esetlegességekből fakadt, hogy a nyugati egyház liturgikus úzusai közül csak a római kúria és néhány szerzetesrend szokásai érték meg a jelenkort. Sorozatunk távlati célja, hogy alkalmadtán tárgyalási alapot kínáljon a magyar egyház saját hagyományainak fölelevenítéséhez.